

οὐ γιλαδῆς κί δὲν ἄφ'κι τίποντα! Οὐ γιλαδῆς τ' κίρατᾱ
μ' χάλασι τ' ἀμπέλ'!

ἀγελαδήσιος ἐπίθ. Ἀθῆν. Χίος κ. ἄ. ἀλεαδήσιος
Θήρ. Νάξ. (Γαλανάδ.) γελαδήσιος Πελοπν. (Τριφυλ. κ. ἄ.)
Στερελλ. (Ἀμφ.) Σῦρ. κ. ἄ. γελαδήσιος Εὐβ. (Κονίστρ.)
γιλαδήσιος Λέσβ. κ. ἄ. Οὐδ. ἀελαδέσ' Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγελάδα.

Ὁ ἐκ τῆς ἀγελάδος προερχόμενος ἔνθ' ἄν.: Ἀγελα-
δήσιο κρέας Ἀθῆν. Κρέας γελαδήσιο Κονίστρ. Γάλα γελα-
δήσιο Σῦρ. Συνών. ἀγελαδικός, ἀγελαδινός, ἀγελα-
δίτικος.

ἀγελάδι τό, ἀγελάδιν Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) ἀγε-
λάδι Θράκ. Ἰων. (Σμύρν.) Πόντ. (Οἶν.) ἀγελάδ' Πόντ.
(Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀελάδιν Πόντ. (Σαράχ.)
ἀελάδι Νάξ. (Γαλανάδ.) ἀελάδ' Πόντ. (Ὁφ. Σάντ. Τραπ.
Χαλδ. κ. ἄ.) ἀγιλάδ' Θράκ. (Ἀδριανούπ. κ. ἄ.) ἐγελάδι
Καππ. (Φερτ.) ἐγιλέτ' Καππ. (Φερτ.) εἰλέτ' Καππ.
(Φερτ.) γελάδι Ἀθῆν. Ἡπ. Κωνπλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.
Γορτυν. Λάστ. κ. ἄ.) γιλάδ' Ἡπ. Θράκ. Μακεδ. κ. ἄ.
γ'λάδ' Ἡπ. (Ζαγόρ.) γιλαλάδι Προπ. (Κύζ.) γιλαλάδ' Ἡπ.
γιλάδι Καππ. (Φάρας.) ἐλάδι ἄγν. τόπ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀγελάδιν. Τὸ γιλάδι ἐκ τοῦ *γιάαδι
ἀποβληθέντος τοῦ λ μεταξὺ δύο φων.

1) Βοῦς μὴ ὑποβληθεὶς ἀκόμη εἰς ζυγὸν ὡς ἀροτῆρ Ἡπ.

2) Δάμαλις, ἀγελάδα σύνθηθ. καὶ Καππ. (Φάρας. Φερτ.)
Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σαράχ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.):
Φρ. Σάν νὰ γέθ'σαν τὰ γιλάδια (ἐπὶ τοῦ εὐθυμουῦντος ἄνευ
αἰτίας. Ὁ τοκετὸς δαμάλεως εἶναι αἰτία εὐλόγου χαρᾶς
ἀνθρώπου ἀσχολουμένου εἰς τὴν κτηνοτροφίαν) Ἡπ.
Ὄνταν βγάν'ν τὰ γιλάδια (ὅταν ἐξάγουν ἐπὶ βοσκήν τὰ ἀγε-
λάδια, ἥτοι περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου) αὐτόθ. Ἰσμα μὴ
τὰ γιλάδια (ὅταν ἐπιστρέφουν τὰ ἀγελάδια ἐκ τῆς βοσκῆς,
ἥτοι περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου) αὐτόθ. Ἡντισαν γελᾶ με,
τ' ἀελάδᾱ 'ς σὴν πόρταν ἀτ' (ὅστις μὲ γελᾶ, τὰ ἀγελάδια
εἰς τὴν θύραν του, ἐνν. νὰ εἶναι, ἥτοι νὰ εὐτυχή! Λογο-
παικτικῶς εὐχὴ ἀντὶ ἀρᾶς) Τραπ. || Αἰνίγμ.

Ἀσπροκάτσ'κον ἀελάδ' | ὀκίζ' τ' ὀρμάν' καὶ κατήβαιν'

(ἀγελάδι ἔχον λευκὸν μέτωπον διασχίζει τὸ δάσος καὶ
καταβαίνει. Τὸ ξυράφι) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Ὁ ἥλιος θρέφει τὰ βουνὰ καὶ τὰ βουνὰ γελάδια
κ' ἐμένα τὸ παιδάκι μου τὸ θρέφουνε τὰ χάδια

(βαυκάλ.) Κωνπλ.

Σεράντα χτήνᾱ ἔλμεγεν, σεράντα ἀγελάδᾱ
κι ἄλλα σεράντα δώδεκα μουςκάρᾱ καὶ ξερκάδᾱ

(χτήνᾱ = ἀγελάδας. σεράντα δώδεκα = 40×12 , ἥτοι πάμ-
πολλα) Χαλδ. 3) Συνήθως κατὰ πληθ. βόες ἀδιακρί-
τως γένους Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Σάμ. Ἀθῆν.

ἀγελαδιάρης ὁ, ἀμάρτ. γελαδιάρης Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγελάδα ἢ ἀγελάδι καὶ τῆς παραγω-
γικῆς καταλ. -ιάρης.

Βοσκὸς ἀγελάδων: Πάει ἓνας γελαδιάρης μὲ τὰ γελάδια
του νὰ τὰ ποτίσῃ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγελαδάρης 1.

ἀγελαδικός ἐπίθ. ἀμάρτ. γιλαδ'κός Στερελλ. (Αἰ-
τωλ.) ἀλεάδικος Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγελάδα ἢ ἀγελάδι.

Ὁ εἰς ἀγελάδι, βοῦν (ἀδιακρίτως γένους) ἀνήκων ἢ ὁ
ἐκ βοῶς προερχόμενος: Ἀλεάδικο κρέας Θήρ. || Φρ. Κιφά-
λια γιλαδ'κὰ (βόες) Αἰτωλ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγελα-
δήςιος.

ἀγελαδινός ἐπίθ. Ἀνδρ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κεφαλλ.
Κρήτ. Παξ. Χίος κ. ἄ. — Λεξ. Περίδ. Βυζ. γελαδινός
πολλαχ. γιλαδ'νός Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγελάδα ἢ ἀγελάδι.

Ὁ ἐξ ἀγελάδος προερχόμενος ἔνθ' ἄν.: Γάλα - κρέας
- τυρὶ γιλαδινὸν πολλαχ. Ἀγελαδινὴ λίγδα (λίπος) Σαρεκκλ.
Γελαδινὴ πατσὰ Πελοπν. (Τριφυλ.) Κρέας γιλαδ'νὸν Ζαγόρ.
Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγελαδήςιος.

ἀγελαδίτικος ἐπίθ. Θράκ. (Σηλυβρ.) Χίος

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγελάδα ἢ ἀγελάδι καὶ τῆς παραγω-
γικῆς καταλ. -ίτικος.

Ὁ τῆς ἀγελάδος: Ἀγελαδίτικη κουμπιὰ Σηλυβρ. Συνών.
ἰδ. ἐν λ. ἀγελαδήςιος.

ἀγελαδίτσα ἡ, Βιθυν. Πόντ. (Κερασ.) κ. ἄ. — Λεξ.
Βυζ. (λ. δαμάλα) γελαδίτσα Ἡπ. (Δρόβιαν.) Πελοπν.
(Λεντεκ.) Στερελλ. (Φθιώτ.) κ. ἄ. γιλαδίτσα Ἡπ. (Ἀρτ.
κ. ἄ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀγελάδα.

1) Μικρὰ δάμαλις Βιθυν. Ἡπ. (Ἀρτ. κ. ἄ.) Πελοπν.
(Λεντεκ.) Πόντ. (Κερασ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Φθιώτ.) κ. ἄ.
— Λεξ. Βυζ.: Μαύρη γελαδίτσα γέννησε 'ς τὴ μέση 'ς τὴν
ἀγέλη, τὸ εἶδαν τ' ἄλλα τὰ γελάδια καὶ τὸ βάσκαναν (ἐξ ἐπιδ.)
Φθιώτ. || Αἰνίγμ.

Ἐχω μινὰ ἀγελαδίτσα | καὶ τὴν δέν' ἀπ' τὴν ὀρίτσα,
ὅταν τὴν δένω πορπατεῖ | κί ὅταν τὴν λύνω κάθεται

(ἢ βελόνῃ) Βιθυν. Νὰ μινὰ γιλαδίτσα μ' ξικήσῃ τοὺν
κῆπον (ἐξεργάζωσεν, κατέφαγεν ὅλα τὰ λαχανικὰ τοῦ κῆ-
που. Ἡ χύτρα) Αἰτωλ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγελαδάκι.

2) Παιδιά, καθ' ἣν οἱ παῖκται διαιρούμενοι εἰς δύο
ὁμάδας καταλαμβάνουν θέσεις ἀπέναντι ἀλλήλων, δύο δέ,
εἰς ἐξ ἑκατέρας ὁμάδος, διὰ κλήρου ὀριζόμενοι ἔρχονται
εἰς τὸ κέντρον τῆς ἀποστάσεως καὶ ὁ μὲν εἰς κύπτει, ὁ δὲ
ἕτερος ἐπιβαίνει αὐτοῦ ὦν ἐστραμμένος πρὸς τὴν ὁμάδα,
εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει. Ἡ ὁμάς του τότε ρίπτει σφαῖραν
εἰς τὴν ἀντίθετον ὁμάδα, ἂν δὲ οὗτος κατορθώσῃ ἐκτεί-
νων ἢ ἀνατείνων τὰς χεῖρας νὰ τὴν συλλάβῃ, θεωρεῖται
ἢ ὁμάς του νικήτρια καὶ οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν ἐπιβαί-
νουν τῶν τῆς ἀντιθέτου ὁμάδος, ἂν ὁμως ἀποτύχῃ καὶ ἢ
σφαῖρα συλληφθῇ ὑπὸ τῆς ὀπισθεν εὐρισκομένης ἀντιπά-
λου ὁμάδος, θεωρεῖται αὐτὴ νικήτρια καὶ τὰ μέλη τῆς
ἐπιβαίνουν τῶν ἀποτελούντων τὴν ἑτέραν ὁμάδα Ἡπ.
(Ἀρτ. Δρόβιαν.)

ἀγελαδοβλογιά ἡ, Κεφαλλ. γελαδοβλογιά Πελοπν.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀγελάδα καὶ βλογιά.

Ἡ νόσος τῶν δαμάλεων εὐλογία: Οἱ ἀγελάδες ἔβγαλαν
ἀγελαδοβλογιά Κεφαλλ.

ἀγελαδοβορός ὁ, ἀμάρτ. γελαδοβορός Λευκ. κ. ἄ.
γιλαδουβορός Στερελλ. (Αἰτωλ. κ. ἄ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀγελάδα ἢ ἀγελάδι καὶ ὀβορός.

Ὁ τόπος, ὅπου μένουν αἱ ἀγελάδες, μάνδρα βοῶν.
Συνών. ἀγελαδόγρεκο, ἀγελαδομάντρι, ἀγελαδό-
στανη, ἀγελόμαντρα.

